

בולי תקופת מנהלת העם

גלות

מספר קטלוגי: 27

התווית

המדפיס: קרן קיימת לישראל

הסדרה: גולה 3

שנת ההנפקה: 1943

ערך נקוב: 10 מא"י (מיל ארץ ישראלי)

גודל: גובה 37 מ"מ, רוחב 30 מ"מ

צבע: התווית הודפסה בשבעה צבעים: כחול כהה, חום כהה, זית, ירוק, שחור, חום בהיר, כחול בהיר.
רק שלושה מן הצבעים שימשו להכנת בולי מנהלת העם: כחול כהה, זית, ירוק.

הגיליון

מספר התוויות בגיליון: 40

מבנה הגיליון: 4 שורות של 10 תוויות

הערות: עשרת הבולים השייכים לסדרה "גולה 3" הודפסו יחד באותו גיליון. כל אחד מן הבולים הופיע 4 פעמים בגיליון.

המשך/...

העיצוב

המעצב:

לא ידוע

הכיתוב:

גלות, לפי ש. הירשנברג.

התמונה:

"גלות", תמונתו של הצייר שמואל הירשנברג.
סמלי 12 השבטים בהיקף הבול.

מידע נוסף

שמואל הירשנברג נולד ב-1865 בעיר לודז' שבפולין. הוא נמשך מגיל צעיר לאמנות, ולמד בין השנים 1881-1885 באקדמיה לאמנות בקרקוב, שם הושפע מאוד מן הצייר הפולני יאן מטייקו. הוא בחר לצייר נושאים יהודיים, ואחת מתמונותיו הראשונות, "הישיבה", זכתה לפרס ונרכשה בסכום כסף גדול.

דבר זה אפשר להירשנברג
לנסוע ללמוד בפריז, שם
הכיר סופרת צרפתייה
שהתגיירה ונישאה לו.
שמואל הירשנברג המשיך
לעסוק בעיקר בנושאים
יהודיים למרות השכלתו
הכללית.

שמואל הירשנברג

דיוקן עצמי

1908

המשך/...

הוא חזר לפולין, ובשנים הראשונות של המאה העשרים צייר כמה מיצירותיו המפורסמות ביותר, ובהן "היהודי הנצחי" ו-"גלות".

היהודי הנצחי

המשך/...

למרות הפרסום הרב לו זכו תמונותיו חי הירשנברג בפולין בעוני ובמחסור. בשנת 1907 עלה לארץ ישראל על פי הזמנתו של בוריס שץ, מנהל בית הספר לאמנות "בצלאל", והחל ללמד במוסד הירושלמי. על תקופה זו כתב הירשנברג במכתב למערכת העיתון היהודי "אוסט אונד וסט" בגרמניה: "אני עובד הרבה ומוצא השראה בטבע, בחיים ולאט לאט ובזהירות אני מכניס ב'בצלאל' תיקונים חדשים וסדר".

הוא חדל מלצייר נושאים יהודיים גלויים, והתמקד בציור דיוקנאות ונופים ירושלמיים. הירשנברג היה חולה מאוד, וכשנה לאחר שעלה לארץ, ב-1908, הוא נפטר.

כיפת הסלע

המשך...

התמונה "גלות", אותה צייר בשנת 1904 בעקבות הפרעות בקישינב, נחשבת ליצירתו החשובה ביותר של שמואל הירשנברג. על תמונה זו, המתארת קבוצה של יהודים נודדים אחרי המנהיג ההולך בראש כשהם עמוסים ברכושם הדל, כתב המבקר שמעון מילנר בעיתון "המעורר" (עיתונו של ברנר שיצא לאור בלונדון):

"צער של אלפי שנים זהו הבסיס, האקורד היסודי של אמנות זו; היא מלאה דמעות, היא כוללת בתוכה אנחות נשברות, צרות ותלאות. היא כולה אנקת חללים, שמחות בלולות בתוגה, אנשים כפופים ונדכאים, עצמות יבשות, צללים וצללים".

מאמרי ניתוח אין ספור נכתבו על ציור זה, ורפרודוקציות שלו הופצו בכל רחבי העולם היהודי. דוגמה לכך ניתן לראות בגלויה המצורפת.

המשך/...

בשנת 1907 הוצגה התמונה בתערוכה שהתקיימה במוזיאון היהודי של ברלין. בסיום התערוכה נשארה התמונה במחסני המוזיאון, ובשנת 1939 היא נעלמה. השערות שונות ומשונות הועלו לגבי מקומה של התמונה, אולם היא לא התגלתה מעולם.

בשנת 2006 הוצעה למכירה פומבית תמונה דומה שהתגלתה כשהיא מגולגלת בבית בו התגורר הירשנברג בירושלים בשנת 1907. המומחים חלוקים בדעותיהם לגבי העתק זה. יש הרואים בו ציור ניסיון שהכין הירשנברג לפני שצייר את התמונה "גלות", ויש הרואים בו העתקה שהוכנה על ידי אחד מתלמידיו של הירשנברג בבצלאל. התמונה נמכרה בסכום של למעלה מ-30 אלף דולר.

הדפס הרכב

סוג הדפס הרכב			צבע התווית
חיפה שחור	תל אביב אדום	תל אביב סגול	
✓	✗	✓	זית
✓	✗	✓	ירוק
✓	✗	✓	כחול כהה

הערות:

הטבעת הדפס הרכב על התוויות בחיפה בוצעה ביום 9 במאי 1948.

תמונת הבול

